

GEWONE ZITTING 2021-2022

14 DECEMBER 2021

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**

**VERENIGDE
VERGADERING VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

**ONTWERP VAN GEZAMENLIJKE
ORDONNANTIE VAN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST
EN DE GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

**tot wijziging van de gezamenlijke
ordonnantie van 27 juli 2017
van het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest en de Gemeenschappelijke
Gemeenschapscommissie tot vaststelling
van de regels voor de verdeling van de
algemene dotatie aan de gemeenten en de
OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest vanaf het jaar 2017**

VERSLAG

uitgebracht namens de
interparlementaire commissie

door de heer Emmanuel De Bock (F)

SESSION ORDINAIRE 2021-2022

14 DÉCEMBRE 2021

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

**ASSEMBLÉE RÉUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

**PROJET D'ORDONNANCE
CONJOINTE À LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE
ET À LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE COMMUNE**

**modifiant l'ordonnance
conjointe à la Région de Bruxelles-
Capitale et à la Commission
communautaire commune du
27 juillet 2017 fixant les règles
de répartition de la dotation
générale aux communes et aux
CPAS de la Région de Bruxelles-
Capitale à partir de l'année 2017**

RAPPORT

fait au nom de la commission
interparlementaire

par M. Emmanuel De Bock (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : De heer Marc-Jean Ghyssele, mevr. Véronique Jamouille, de heren Rachid Madrane, Ahmed Mouhssin, mevr. Farida Tahar, de heren Vincent De Wolf, David Leisterh, Emmanuel De Bock, Luc Vancauwenberge, Christophe De Beukelaer, Juan Benjumea Moreno, Arnaud Verstraete, Mathias Vanden Borre, mevr. Khadija Zamouri, de heer Fouad Ahidar.

Andere leden : De heren Ridouane Chahid, Francis Dagrín, mevr. Dominique Dufourny, de heer Jamal Ikazban, mevr. Gladys Kazadi, de heer Christophe Magdalijns, mevr. Els Rochette, de heren Guy Vanhengel, Gilles Verstraeten.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-474/1 – 2021/2022 – B-100/1 – 2021/2022 : Ontwerp van ordonnantie.

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : M. Marc-Jean Ghyssele, Mme Véronique Jamouille, MM. Rachid Madrane, Ahmed Mouhssin, Mme Farida Tahar, MM. Vincent De Wolf, David Leisterh, Emmanuel De Bock, Luc Vancauwenberge, Christophe De Beukelaer, Juan Benjumea Moreno, Arnaud Verstraete, Mathias Vanden Borre, Mme Khadija Zamouri, M. Fouad Ahidar.

Autres membres : MM. Ridouane Chahid, Francis Dagrín, Mme Dominique Dufourny, M. Jamal Ikazban, Mme Gladys Kazadi, M. Christophe Magdalijns, Mme Els Rochette, MM. Guy Vanhengel, Gilles Verstraeten.

Voir :

Document du Parlement :

A-474/1 – 2021/2022 – B-100/1 – 2021/2022 : Projet d'ordonnance.

I. Inleidende uiteenzetting van minister Bernard Clerfayt

De minister heeft voor de commissie leden de volgende uiteenzetting gehouden :

«De verplichte algemene financiering, de algemene dotatie, die vroeger «het gemeentefonds» werd genoemd, draagt bij tot de algemene financiering van de gemeenten, zonder specifieke bestemming en zonder tegenprestatie (geen bijzondere opdracht eraan gekoppeld).

De huidige mechanismen voor de verdeling van de algemene dotatie aan de gemeenten (ADG) worden vastgesteld door de ordonnantie van 27 juli 2017.

De verdeling is gebaseerd op 10 gewogen criteria, zoals de bevolkingsgroei en -dichtheid en het aantal leerlingen, werklozen en uitkeringsgerechtigden.

Na een beroep tot gedeeltelijke vernietiging werd artikel 2, 7° van de ordonnantie vernietigd door het Grondwettelijk Hof.

Dit artikel bevat de definitie van het begrip «gecorrigeerde oppervlakte».

Dit begrip werd in 2017 ingevoerd en opgenomen in het criterium met betrekking tot de bevolkingsdichtheid. Het doel is vast te stellen welke gemeenten in het bijzonder worden geconfronteerd met de stedelijke uitdaging van een hoge bevolkingsdichtheid door voor elke gemeente te bepalen welk gedeelte van haar grondgebied overwegend een woonkarakter heeft (met uitzondering van gebieden die voor andere functies voorbehouden zijn).

De verdelingsmechanismen van 2017 voorzien dat de bevolkingsdichtheid berekend wordt op basis van een «gecorrigeerde» oppervlakte die gedefinieerd wordt als de oppervlakte van een gemeente minus de oppervlakte van de statistische sectoren met een kleine dichtheid.

Het Hof was van oordeel dat aan de hand van de huidige definitie niet objectief kon worden vastgesteld wat een statistische sector «met een kleine dichtheid» is.

In het ontwerp van ordonnantie dat u wordt voorgelegd, wordt een nieuwe definitie van het begrip «gecorrigeerde oppervlakte» voorgesteld om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof.

Deze nauwkeurigere definitie maakt het mogelijk om op basis van de bepalingen van de ordonnantie zelf

I. Exposé introductif du ministre Bernard Clerfayt

Le ministre a tenu devant les commissaires le discours suivant :

«Financement général obligatoire, la dotation générale, anciennement appelée «fonds des communes» concourt au financement général des communes, sans affectation précise et sans contrepartie (pas de mission particulière liée).

Les mécanismes actuels de répartition de la dotation générale aux communes (DGC) sont fixés par l'ordonnance du 27 juillet 2017.

La répartition se base sur dix critères pondérés parmi lesquels la croissance et la densité de la population, le nombre d'élèves, de chômeurs et d'allocataires sociaux.

Suite à un recours en annulation partielle, l'article 2, 7° de l'ordonnance a été annulé par la Cour constitutionnelle.

Cet article reprend la définition de la notion de «superficie corrigée».

Cette notion a été introduite en 2017 et intervient dans le critère lié à la densité de population. L'objectif est d'identifier les communes particulièrement confrontées au défi urbain des densités de population élevées en déterminant pour chaque commune la superficie de son territoire qui présente un caractère principalement d'habitat (à l'exclusion des zones réservées à d'autres fonctions).

Les mécanismes de répartition de 2017 prévoient que la densité de population est calculée sur la base d'une superficie «corrigée» définie comme étant la superficie d'une commune à laquelle on soustrait la superficie des secteurs statistiques peu denses.

La Cour a estimé que la définition actuelle ne permet pas de déterminer objectivement ce qu'est un secteur statistique «peu dense».

Le projet d'ordonnance qui vous est soumis propose une nouvelle définition de cette notion de superficie corrigée afin de répondre aux remarques de la Cour constitutionnelle.

Cette définition plus précise permet de déterminer objectivement, sur la base des termes de l'ordonnance

objectief vast te stellen op welke manier de gecorrigeerde oppervlakte van elk van de negentien Brusselse gemeenten berekend wordt.

De methode die gebruikt wordt om de gecorrigeerde oppervlakte van elke gemeente te berekenen, is nog steeds identiek aan die van 2017 en hoofdzakelijk gebaseerd op een reeds bestaand instrument : de Wijkmonitoring van het BISA (het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse).

Deze monitoring, die ontwikkeld werd door een consortium van universiteiten, bestaat uit een indeling van het gewestelijke grondgebied (van de 19 gemeenten) in wijken en maakt een onderscheid tussen 4 soorten wijken : woonwijken, industriegebieden en stations, interfacewijken/parken en kerkhoven.

De gecorrigeerde oppervlakte omvat enkel de wijken die als woonwijken werden ingedeeld. Ter aanvulling van dit instrument voorziet de ordonnantie van 2017 ook dat de statistische sectoren met minder dan 20 inwoners van de gecorrigeerde oppervlakte worden uitgesloten.

In het ontwerp van ordonnantie wordt de gecorrigeerde oppervlakte derhalve gedefinieerd als de oppervlakte van de betrokken gemeente minus enerzijds de oppervlakte van de statistische sectoren met een totale bevolking van minder dan 20 inwoners, en anderzijds de oppervlakte van de statistische sectoren van de gemeente die deel uitmaken van de wijken uit de Wijkmonitoring van het BISA die worden ingedeeld als industriegebieden en stations, interfacewijken (parken, vijvers, bossen) en ten slotte kerkhoven.

We moeten preciseren dat de schaal die gebruikt wordt in de Wijkmonitoring, « de wijk » is, die geconstrueerd is geweest om één aaneengesloten gebied te vormen. Elke wijk kan verschillende statistische sectoren omvatten. Aldus is het mogelijk dat een wijk die beschouwd wordt als een « woonbuurt », een of meerdere statistische sectoren met een lage bevolkingsdichtheid omvat. Of de oppervlakte van een statistische sector al dan niet meegerekend wordt in de gecorrigeerde oppervlakte per gemeente, wordt dus beoordeeld op de schaal van de wijk.

Om redenen van stabiliteit werd ervoor gekozen de thans gebruikte methode niet te wijzigen. Elke verandering in de methodologie zal immers leiden tot variaties in de verdeling van de algemene dotatie over de gemeenten op een moment dat zij bezig zijn met de uitwerking van hun driejarenplan.

Het is van fundamenteel belang dat de gemeenten kunnen rekenen op betrouwbare en stabiele ramingen, aangezien de dotatie 15 % van de totale gemeentelijke inkomsten vertegenwoordigt.

elle-même, les modalités de calcul de la superficie corrigée de chacune des dix-neuf communes bruxelloises.

La méthodologie employée pour calculer la superficie corrigée de chaque commune est toujours identique à celle qui prévalait en 2017 et se base principalement sur un outil préexistant : le monitoring des quartiers de l'IBSA (Institut bruxellois de statistique et d'analyse).

Ce monitoring, élaboré par un consortium d'universités, consiste en un découpage du territoire régional (des dix-neuf communes) en quartiers et distingue quatre types de quartiers : les quartiers d'habitat, les quartiers industriels et de gare, les quartiers interfaces-parcs et les cimetières.

La superficie corrigée regroupe uniquement les quartiers repris comme quartiers d'habitat. Pour compléter cet outil, l'ordonnance de 2017 prévoit également que les secteurs statistiques comptant moins de 20 habitants sont exclus de la superficie corrigée.

Le projet d'ordonnance définit donc la superficie corrigée comme étant la superficie de la commune concernée à laquelle on a soustrait d'une part la superficie des secteurs statistiques dont la population totale est inférieure à 20 habitants et d'autre part la superficie des secteurs statistiques de la commune appartenant à des quartiers du monitoring des quartiers de l'IBSA repris comme étant des quartiers industriels et de gare, des quartiers interfaces (de parcs, étangs, bois) et enfin des cimetières.

Il y a lieu de préciser que l'échelle prise en compte par le monitoring des quartiers est donc le « quartier », qui a été construit pour constituer une aire formant un espace d'un seul tenant. Chaque quartier pouvant regrouper plusieurs secteurs statistiques. Il est ainsi possible qu'un quartier considéré comme « d'habitat » regroupe un ou plusieurs secteurs statistiques ayant une densité de population peu élevée. La prise en compte ou non de la superficie d'un secteur statistique dans la superficie corrigée par commune est ainsi évaluée à l'échelle du quartier.

Le choix a été fait de ne pas modifier la méthodologie utilisée actuellement pour des raisons de stabilité. En effet, tout changement de méthodologie entraînera des variations dans la répartition de la dotation générale entre les communes à un moment où elles s'attellent à l'élaboration de leur plan triennal.

Il est primordial que les communes puissent s'appuyer sur des prévisions fiables et stables, la dotation représentant 15 % des recettes totales communales.

Bij gebrek aan een definitie van het begrip van de gecorrigeerde oppervlakte vanaf 1 januari 2022 (als gevolg van de nietigverklaring van dit artikel door het Grondwettelijk Hof), is het overigens niet meer mogelijk om het aandeel van de Algemene Dotatie aan de Gemeenten met betrekking tot het criterium van de gecorrigeerde dichtheid, die 14 % van de ADG vertegenwoordigt, te verdelen.

Het is dan ook essentieel om te kunnen beschikken over een wettelijke basis voor de verdeling en de toekenning van de algemene dotatie aan de gemeenten in 2022.

Een meer algemene evaluatie van de huidige mechanismen voor de verdeling van de Algemene Dotatie wordt echter niet uitgesloten en zou na deze aanpassing overwogen kunnen worden.

In het ontwerp van ordonnantie wordt bovendien een actualisering van de oppervlaktegegevens voorzien na een herberekening op het niveau van België in zijn geheel. Aangezien de totale oppervlakte van het Gewest 1 km² groter is dan voordien, werden de oppervlaktegegevens van elke gemeente eveneens aangepast in het ontwerp van ordonnantie dat u wordt voorgelegd. ».

II. Algemene bespreking

De heer Vincent De Wolf ergert er zich aan dat sommige gemeenten zwaar benadeeld zullen worden door de toepassing van het besproken ontwerp en hekelt het gebrek aan objectiviteit van de ADG. In dat verband herinnert hij zich een objectieve analyse van de diensten die bepaalde gemeenten aan andere verlenen. Daaruit blijkt dat Etterbeek een van de gemeenten is die de meeste diensten aan andere gemeenten verlenen (het is de gemeente van het Gewest met de meeste scholen).

De volksvertegenwoordiger merkt op dat de door het Gewest toegekende steun van ongeveer 3 miljoen euro aan Sint-Agatha-Berchem slechts een deel van het geleden nadeel dekt en vraagt wat de redenen voor de steun waren (het Grondwettelijk Hof had helemaal geen financiële tegemoetkoming geëist) en wat de aard ervan was (schenking of lening ?).

De spreker stelt vast dat Raad van State erop wijst op dat « het voorontwerp zich beperkt tot het uitsluiten van de niet-bewoonde statistische sectoren (sectoren van type 17, 18 en 19) of van zeer schaars bewoonde sectoren (sectoren van type 20), zonder rekening te houden met de (heel) lage bevolkingsdichtheid in verschillende statistische sectoren die parken, vijvers, met bomen begroeide gebieden, stations of begraafplaatsen bevatten ». Hij vraagt ook hoe dat verschil in behandeling kan worden gerechtvaardigd.

Par ailleurs, en l'absence d'une définition de la notion de superficie corrigée à partir du 1er janvier 2022 (en raison de l'annulation de cet article par la Cour constitutionnelle), il n'est plus possible de répartir la part de la dotation générale aux communes relative au critère de densité corrigée, qui représente 14 % de la DGC.

Il est donc indispensable de disposer d'une base légale permettant la répartition et l'octroi de la dotation générale aux communes en 2022.

Une évaluation plus globale sur les mécanismes actuels de répartition de la DGC n'est cependant pas exclue et pourrait être envisagée ultérieurement à cette adaptation.

Le projet d'ordonnance prévoit en outre une actualisation des données de superficie suite à un recalcul effectué au niveau de la Belgique dans son ensemble. La superficie totale de la Région comptant un kilomètre carré de plus qu'auparavant, les données de superficie de chaque commune ont également été adaptées dans le projet d'ordonnance qui vous est soumis. ».

II. Discussion générale

M. Vincent De Wolf s'offusque de ce que certaines communes seront lourdement pénalisées par l'application du projet en discussion et dénonce le manque d'objectivité de la DGC. Il se remémore à ce propos une analyse objective opérée sur les services que certaines communes rendent à d'autres et dont il ressortait qu'Etterbeek était une des communes qui rendaient le plus de services aux autres (elle est ainsi la plus dense de la Région en termes d'établissements scolaires).

Observant que l'aide de quelque 3 millions d'euros octroyée par la Région à Berchem-Sainte-Agathe ne couvre qu'une partie du préjudice subi, le député s'interroge sur les raisons de ce soutien (la Cour constitutionnelle n'a nullement exigé d'intervenir financièrement) ainsi que sur sa nature (s'agit-il d'un don ou d'un prêt ?).

Constatant que le Conseil d'État relève que « l'avant-projet se limite à exclure les secteurs statistiques non habités (secteurs de type 17, 18 et 19) ou comptant un nombre d'habitants très réduits (secteurs de type 20) sans tenir compte de la (très) faible densité de population dans différents secteurs statistiques contenant des parcs, étangs, zones arborées, gares ou cimetières », l'orateur se demande aussi comment justifier cette différence de traitement.

De minister begrijpt dat iedereen een andere interpretatie van de ADG zal hebben naar gelang van zijn gemeente. Het besproken ontwerp strekt er evenwel geenszins toe de in 2017 vastgestelde wijze van verdeling van de ADG te wijzigen. Het is enkel de bedoeling om de gevolgen op te vangen van het arrest van het Grondwettelijk Hof, dat bepaalt dat de ordonnantie voor het einde van het jaar moet worden gecorrigeerd, omdat ze anders niet volledig van toepassing zal kunnen zijn, door de term « gecorrigeerde oppervlakte » een adequate juridische definitie te geven.

De steun aan de gemeente Sint-Agatha-Berchem werd toegekend in het kader van de toegang tot het Brussels Gewestelijk Fonds voor de Herfinanciering van de Gemeentelijke Thesaurieën en rekening houdend met de benarde financiële situatie van de gemeente, die zowel met een lopend tekort als met een gecumuleerd tekort kampt. Het bedrag dat de gemeente van de ADG zal ontvangen, blijft nagenoeg hetzelfde.

De minister voegt twee tabellen bij het verslag, de ene met de door Statbel gecorrigeerde oppervlakten van de gemeenten (bijlage 1) en de andere met de gevolgen van de gecorrigeerde oppervlakten voor het aandeel van de ADG dat elke gemeente krijgt (bijlage 2). Daaruit blijkt dat de oppervlakte van de meeste gemeenten werd herzien, zodat er min of meer grote variaties van het aandeel van de ADG dat aan die entiteiten is toegekend, kunnen worden vastgesteld.

De heer Vincent De Wolf betreurt nog het gebrek aan ambitie van de regering en het feit dat de criteria voor de toekenning van de ADG door het politieke debat worden vertekend.

De volksvertegenwoordiger wijst er tevens op dat sommige gemeenten meer dan andere door het systeem van de dode hand worden benadeeld. De dode hand wordt weliswaar door de federale overheid terugbetaald aan het Gewest, maar wordt vervolgens niet op billijke wijze herverdeeld. De aanwezigheid van een aantal instellingen zoals scholen, openbare gebouwen enz. leidt ook tot problemen op het gebied van mobiliteit, veiligheid enz.

Vervolgens stelt de volksvertegenwoordiger vast dat sommige gemeenten, zoals Koekelberg, ten volle profiteren van de nieuwe definitie van de gecorrigeerde oppervlakte, terwijl andere, zoals Etterbeek of Jette, zwaar benadeeld worden. Hij begrijpt niet waarom uiterst kleine correcties tot zo'n grote verhogingen of verlagingen leiden.

Onder deze omstandigheden vraagt de volksvertegenwoordiger of er geen debat over de dode hand dient te worden gevoerd en er een billijker systeem dient te worden ingevoerd.

Le ministre comprend que chacun aura une lecture différente de la DGC, selon la commune dont il relève. Le projet en discussion ne vise toutefois nullement à modifier les termes de la répartition de la DGC fixés en 2017. Il s'agit simplement de réparer les effets de l'arrêt rendu par la Cour constitutionnelle qui oblige à corriger l'ordonnance avant la fin de l'année, sous peine de ne pouvoir pleinement s'appliquer, en donnant au vocable de « superficie corrigée » une définition juridique adéquate.

L'aide octroyée à la commune de Berchem-Sainte-Agathe l'a quant à elle été dans le cadre d'un accès au Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales et au vu de la situation financière fragile de la commune qui souffre à la fois d'un déficit courant et d'un déficit cumulé. Le montant qu'elle obtiendra de la DGC reste lui pratiquement identique.

Le ministre joint au rapport deux tableaux reprenant d'une part les superficies des communes corrigées par Statbel (annexe 1) et d'autre part l'impact des superficies corrigées sur la part de la DGC dont bénéficie chaque commune (annexe 2), dont il ressort que la superficie de la plupart des communes a été revue en sorte que des variations, plus ou moins importantes, de la part de la DGC octroyée à ces entités, peuvent être observées.

M. Vincent De Wolf déplore encore le manque d'ambition du gouvernement et regrette que les critères d'octroi de la DGC ne soient faussés par le débat politique.

Le député rappelle aussi que certaines communes sont davantage que d'autres pénalisées par le dispositif de la mainmorte. La mainmorte est certes remboursée par l'autorité fédérale à la Région mais n'est ensuite pas redistribuée de manière équitable. La présence de nombre d'institutions tels qu'écoles, bâtiments publics etc. crée en outre des problèmes de mobilité, de sécurité...

Constatant ensuite que certaines communes telles que Koekelberg profitent pleinement de la nouvelle définition de la superficie corrigée alors que d'autres, telles qu'Etterbeek ou Jette, en sont fortement pénalisées, le député ne comprend pas pourquoi des corrections infimes conduisent à des augmentations ou des diminutions de grande ampleur.

Dans ces conditions, le député se demande s'il ne conviendrait pas d'ouvrir notamment le débat sur la mainmorte et de mettre sur pied un système plus équitable.

De heer Mathias Vanden Borre onderstreept de zeer grote impact van het besproken ontwerp. Er staan aanzienlijke bedragen op het spel. Daarom is het des te belangrijker dat ze eerlijk verdeeld worden.

Het ontwerp wordt voorgesteld als een technische correctie waarop de politiek geen invloed zou hebben, maar het zal wel degelijk gevolgen hebben. Het staat echter aan de minister bevoegd voor de plaatselijke besturen om in de ene of andere richting op te treden. De spreker verwijst naar de paradox van Schrödinger en vreest dat de heer Clerfayt de minister bevoegd voor de plaatselijke besturen is, maar dat tegelijk niet is.

Voorts betreurt de spreker dat de basis voor de verdeling van de ADG, die nochtans problematisch is, helemaal niet gewijzigd wordt. De gemeente Sint-Agatha-Berchem, die aldus de ordonnantie voor het Grondwettelijk Hof heeft aangevochten, wordt nog steeds benadeeld. Het probleem is dus niet opgelost en de volksvertegenwoordiger betwist de achterliggende juridische redenering.

Het is nog problematischer dat de verschillen in behandeling tussen de gemeenten waarvan de oppervlakte gecorrigeerd wordt en de gemeenten waarvan de oppervlakte niet gecorrigeerd wordt, niet gebaseerd zijn op een objectief criterium. Dat is trouwens de essentie van de opmerking van de Raad van State, die erop wijst dat het correctiemechanisme beperkt blijft tot het uitsluiten van dunbevolkte statistische sectoren (types 17 tot 20), maar geen rekening houdt met andere sectoren waarvan de configuratie nochtans een invloed heeft op de bevolkingsdichtheid, omdat ze parken, begraafplaatsen, stations enz. bevatten (de heer De Wolf had het ook over scholen, openbare gebouwen enz. en de problematiek van de dode hand). Dat heeft evenwel enorme financiële gevolgen, aangezien de betrokken gemeenten minder geld krijgen, terwijl ze wel essentiële diensten moeten verlenen. De aangehaalde criteria zijn dus helemaal niet objectief. Tot besluit vreest de spreker dat de in de wetgeving aangebrachte correcties geen echte oplossing bieden en dat er nog betwistingen zullen komen.

Tot slot herinnert de spreker aan de doelstelling inzake vergroening die in het regeerakkoord staat. Hij vreest dat de verdeling van de ADG dat niet aanmoedigt, aangezien ze, zoals de zaken er nu voor staan, de gemeenten die hun grondgebied trachten te vergroenen, nog meer zou benadelen.

De heer Marc-Jean Ghysels maakt zich als municipalist eveneens zorgen over elke ingrijpende wijziging in de verdeling van de ADG en onderstreept eveneens de problematiek van de dode hand.

De volksvertegenwoordiger vreest echter dat het Parlement gegijzeld wordt. Als het deze tekst niet zou

M. Mathias Vanden Borre souligne l'impact particulièrement important du projet discuté ce jour. Les montants engagés sont conséquents; il est donc d'autant plus important qu'ils soient justement répartis.

Présentée comme une correction technique sur laquelle le politique n'aurait pas d'influence, le projet aura bel et bien un impact. Or, il appartient au ministre en charge des pouvoirs locaux d'agir dans un sens ou pas. Se référant au paradoxe de Schrödinger, le député craint que M. Clerfayt soit en même temps ministre des pouvoirs locaux et, en même temps, ne le soit pas.

L'orateur regrette encore que la base de la répartition de la DGC, pourtant problématique, ne soit nullement modifiée. La commune de Berchem-Sainte-Agathe qui a ainsi contestée l'ordonnance devant la Cour constitutionnelle, continue à être lésée. Le problème n'est donc pas résolu et le député conteste le raisonnement juridique qui en est à la base.

Plus problématique encore, les différences de traitement entre communes dont la superficie est corrigée et celles dont la superficie ne l'est pas ne sont ainsi pas fondées sur un critère objectif. C'est d'ailleurs tout le sens de l'observation formulée par le Conseil d'État qui relève que le mécanisme correctif se borne à exclure des secteurs statistiques peu peuplés (types 17 à 20) mais ne prend pas en compte d'autres secteurs dont la configuration a pourtant un impact sur la densité de population du fait qu'ils comportent parcs, cimetières, gares... (M. De Wolf évoquait aussi les écoles, les bâtiments publics... et la problématique de la mainmorte). Il en résulte pourtant un impact financier énorme, les communes concernées recevant moins d'argent alors qu'elles doivent fournir des services essentiels. Les critères évoqués manquent donc totalement d'objectivité. En conclusion, l'intervenant craint que les corrections apportées à la législation n'apportent de réelle solution et redoute qu'on ne s'oriente encore vers d'autres procédures de contestation.

Enfin, rappelant l'objectif de verdurisation figurant dans l'accord de gouvernement, l'orateur craint que la répartition de la DGC n'y incite pas puisque, telle que prévue, elle lèserait encore davantage les communes qui tenteraient de verduriser leur territoire.

M. Marc-Jean Ghysels se dit également, en tant que municipaliste, préoccupé par chaque bouleversement dans la répartition de la DGC et souligne encore la problématique de la mainmorte.

Le député craint toutefois que le Parlement ne soit pris en otage. Si d'aventure il n'adoptait pas ce texte, il se

goedkeuren, zou het voor het Grondwettelijk Hof in gebreke blijven en zou 14 % van de ADG niet kunnen worden uitgekeerd. De verliezen voor de gemeenten zouden dan nog des te groter zijn.

De spreker verbaast zich hoe dan ook over de resultaten van de nieuwe berekeningswijze en over het feit dat een federale instelling als Statbel de Brusselse oppervlakten mag wijzigen. Hij begrijpt de ontevredenheid van de benadeelde gemeenten. Hij begrijpt evenmin dat een klein verschil in oppervlakte soms een zeer zware financiële impact kan hebben.

De socialistische fractie zal weliswaar voor het ontwerp van ordonnantie stemmen, maar had graag enige uitleg gekregen over de berekeningen en de gevolgen ervan.

Wat de criteria voor de ADG betreft, wijst de spreker erop dat de basisordonnantie het mogelijk heeft gemaakt om de steun aan de gemeenten te verbeteren.

De heer Juan Benjumea Moreno begrijpt dat de tekst juridisch gezien noodzakelijk is in het licht van het arrest van het Grondwettelijk Hof. Hij begrijpt ook dat een statistisch instituut regelmatig gevraagd wordt om de oppervlakte van de gemeenten te bepalen. Hij benadrukt bijgevolg dat het besproken ontwerp moet worden aangenomen, want anders zou een deel van de ADG niet kunnen worden verdeeld en zouden de gemeenten een deel van hun diensten niet kunnen verlenen aan de bevolking.

De volksvertegenwoordiger vreest ook dat het bespreken van de ADG volgens de gemeente waar men zich bevindt, tot oeverloze discussies leidt. Hij verwijst naar de discussies over de dode hand, aangezien sommige gemeenten zich benadeeld voelen door de aanwezigheid van een station op hun grondgebied, en is van oordeel dat de zaken in een ander licht kunnen worden gezien en dat een station kan worden beschouwd als een voordeel dat economische activiteiten genereert. Dezelfde redenering gaat trouwens op voor scholen, culturele centra enz.

Tot slot pleit de spreker ervoor dat iedere Brusselaar van dezelfde diensten gebruik zou kunnen maken. Op dat vlak is de ADG echter ontoereikend, aangezien er nog steeds enorme verschillen tussen de gemeenten bestaan. Zolang elke gemeente vecht om het grootste deel van de koek, zal de situatie niet veel veranderen. Afgezien van de regionalistische of municipalistische logica, dringt de volksvertegenwoordiger erop aan dat de dienstverlening aan de Brusselaars centraal moet staan in de besprekingen en daarom vraagt hij naar de plannen van de minister voor de hervorming van de ordonnantie.

De heer Luc Vancauwenberghe begrijpt dat het Parlement moet antwoorden aan het Grondwettelijk Hof,

mettrait en défaut vis-à-vis de la Cour constitutionnelle et 14 % de la DGC ne pourrait être versée. Les pertes pour les communes en seraient donc d'autant plus grandes.

Quoiqu'il en soit, l'orateur, se disant surpris des résultats du nouveau mode de calcul et du fait qu'une institution fédérale telle que Statbel puisse modifier les superficies bruxelloises, comprend le mécontentement des communes lésées. Il ne s'explique pas davantage qu'une légère différence de superficie puisse avoir un impact financier parfois très lourd.

Le groupe socialiste votera certes en faveur du projet d'ordonnance mais souhaiterait néanmoins bénéficier de quelques explications sur les calculs et leurs conséquences.

À propos des critères de la DGC, l'orateur rappelle que l'ordonnance de base a permis d'améliorer le soutien aux communes.

M. Juan Benjumea Moreno comprend la nécessité juridique du texte au vu de l'arrêt rendu par la Cour constitutionnelle. Il comprend aussi qu'un institut statistique soit régulièrement amené à évaluer les superficies des communes. Il insiste donc sur la nécessité d'adopter le projet en discussion ; dans le cas contraire, une partie de la DGC ne pourrait être distribuée et les communes ne pourraient assumer une partie de leurs services à la population.

Le député craint aussi que discuter de la DGC en fonction de la commune où l'on se trouve, ne mène à des discussions sans fin. Se référant aux discussions relatives à la mainmorte, certaines communes s'estimant par exemple pénalisées par la présence d'une gare sur leur territoire, il estime qu'on peut envisager les choses de manière différente et considérer la gare comme un avantage générant des activités économiques. Le même raisonnement vaut d'ailleurs à propos des écoles, des centres culturels...

Enfin, l'intervenant plaide pour que chaque Bruxellois bénéficie des mêmes services. À ce niveau, la DGC s'avère toutefois insuffisante, des différences énormes subsistant entre municipalités. Aussi longtemps que chaque commune se battra pour avoir la plus grande part du gâteau, la situation n'évoluera guère. Au-delà de la logique régionaliste ou de la logique municipaliste, le député insiste donc pour que le service offert aux Bruxellois soit au centre des discussions et s'interroge dès lors sur les projets du ministre en termes de réforme de l'ordonnance.

M. Luc Vancauwenberghe comprend que le Parlement doive répondre à la Cour constitutionnelle mais perçoit

maar ziet minder duidelijk waarom de naar boven toe gecorrigeerde oppervlakten van sommige gemeenten leiden tot een daling van hun aandeel in de ADG.

In het algemeen merkt de volksvertegenwoordiger op dat de ADG ongelijkheden tussen gemeenten niet vermijdt, met name op het gebied van belastingen. Wordt een hervorming van de ADG gepland en op welke termijn? Zijn er studies hieromtrent verricht en kunnen deze aan het Parlement worden toegezonden?

De heer Ahmed Mouhssin betreurt het dat de aankondiging van de minister om de financiering van de gemeenten te herzien, gelijktijdig met het onderzoek van dit ontwerp, tot verwarring leidt.

De vraag die vandaag moet worden gesteld, is of het ingediende ontwerp tegemoetkomt aan de door het Grondwettelijk Hof opgeworpen moeilijkheid. Vanuit het oogpunt van de Ecolo-fractie is het antwoord zeker ja.

De volksvertegenwoordiger begrijpt ook dat de evolutie van de aan de gemeenten toegekende bedragen geen rechtstreeks gevolg is van de toepassing van de ordonnantie, maar van de recente berekeningen van Statbel, dat onder federaal gezag staat. Er moet dus een onderscheid worden gemaakt tussen correlatie en oorzakelijk verband.

Op korte termijn gaat het er uiteraard om een antwoord te bieden aan het Grondwettelijk Hof, maar op middellange termijn kan het nodig zijn een volledige hervorming van het mechanisme te overwegen op basis van alle stromen tussen het Gewest en de gemeenten. Op lange termijn zal er een grotere bezinning moeten komen, waarbij ongetwijfeld, zoals de heer Benjumea Moreno bepleitte, de zaken op een meer globale wijze zullen moeten worden bekeken.

Voorts heeft de spreker vragen over het trapsgewijze systeem en, vanuit theoretisch oogpunt, de gevolgen als er geen correctie zou zijn. De heer Ghysseels heeft het verlies op 14% geraamd; zou deze 14% niet anders kunnen worden verdeeld?

Ook betreurt de volksvertegenwoordiger het dat de standpunten die door iedereen, vooral in de oppositie, worden verdedigd, niet in een resolutie worden vertaald. Het is dan ook moeilijk te zien wat hun werkelijke visie op dit gebied is.

Ten slotte is de spreker van mening dat de kwestie van de ADG nu sereener kan worden behandeld, aangezien er minder burgemeesters en schepenen in het Parlement zijn dan enkele jaren geleden.

moins pourquoi les superficies corrigées à la hausse de certaines communes engendrent une diminution de leur part de la DGC.

D'une manière générale, le député constate que la DGC n'évite pas les disparités entre communes, notamment en termes de fiscalité. Une réforme de la DGC est-elle bien envisagée et dans quel délai? Des études à ce propos ont-elles été réalisées et peuvent-elles être transmises au Parlement?

M. Ahmed Mouhssin regrette que l'annonce du ministre de revoir le financement des communes, concomitante avec l'examen de ce projet, ne vienne semer la confusion.

La question à se poser aujourd'hui est de savoir si le projet déposé répond à la difficulté soulevée par la Cour constitutionnelle. Du point de vue du groupe Ecolo, la réponse est assurément oui.

Le député comprend aussi que l'évolution des montants octroyés aux communes ne résulte pas directement de l'application de l'ordonnance mais des calculs opérés récemment par Statbel, qui relève de l'autorité fédérale. Une différence doit donc être établie entre corrélation et causalité.

Si, à court terme, il s'agit évidemment de répondre à la Cour constitutionnelle, à moyen terme, il faudra peut-être envisager une réforme complète du mécanisme sur la base de l'ensemble des flux entre Région et communes. A long terme, une réflexion plus importante devra être faite, envisageant sans doute, comme le plaidait M. Benjumea Moreno, les choses de manière plus globale.

L'orateur s'interroge encore sur le système de paliers et, d'un point de vue théorique, des effets que pourrait produire l'absence de correction. M. Ghysseels chiffrait la perte à 14%; ces 14% ne pourraient-ils pas être répartis de manière différente?

Le député regrette encore que les positions défendues par chacun, singulièrement dans l'opposition, ne soient pas traduites sous forme de résolution. Il est donc difficile en l'état de percevoir leur réelle vision en la matière.

Enfin, l'intervenant estime qu'on pourra maintenant aborder la question de la DGC de manière plus sereine dès lors que les bourgmestres et échevins sont moins nombreux dans l'enceinte du Parlement qu'ils ne l'étaient il y a quelques années.

De heer Guy Vanhengel is van mening dat er geen andere manier is om op het arrest van het Grondwettelijk Hof te reageren. Er moet inderdaad voor worden gezorgd dat er een rechtsgrondslag is om de ADG te verzekeren.

Voorts vraagt de volksvertegenwoordiger naar de correlatie tussen de correcties van de oppervlakten en de evolutie van de bedragen die aan de gemeenten worden toegekend. Sommige kleine verhogingen van de oppervlakten leiden bijvoorbeeld tot aanzienlijke verminderingen van de dotatie.

Meer in het algemeen wijst de spreker ook op het belang van stabiliteit en voorspelbaarheid van de gemeentelijke ontvangsten. Terugkomend op het fiscaal compensatiefonds, herinnert hij eraan dat de ontvangsten in verband met de opdecimen op de verkeersbelastingen die de gemeenten ontvangen, voortdurend afnemen als gevolg van de daling van de autodruk. Het is dus van belang om dit onverwijld in het fiscaal compensatiefonds op te nemen.

De heer Emmanuel De Bock herinnert eraan dat de ADG het belangrijkste instrument is voor solidariteit tussen gemeenten. Zonder deze gewestelijke middelen zou er waarschijnlijk geen evenwichtige gemeentebegroting zijn. De ADG, die gemiddeld ongeveer 20 % van de gemeentebegroting vertegenwoordigt, is voor sommige gemeenten een uiterst belangrijk instrument, amper 10 % op de middelenbegroting van sommige gemeenten, maar tot meer dan 40 % van de begroting voor andere.

Ter herinnering: de ADG werd in 2017, zij het op onvolmaakte wijze, hervormd. De totale middelen van de ADG werden daarom verhoogd, zodat de nieuwe evenwichten konden worden geneutraliseerd zonder dat een entiteit verlies leed. Met andere woorden, hoewel sommige hun relatieve aandeel hebben zien dalen en andere hun relatieve aandeel zien stijgen, heeft niemand in absolute waarde verloren, omdat de ADG met enkele tientallen miljoenen verhoogd is. Het mechanisme van de driejarige periode voorkomt bovendien dat de verliezen of winsten onmiddellijk optreden, maar zorgt ervoor dat ze in de loop van de tijd eerder worden uitgevlakt, aangezien in een gesloten enveloppe wat de een meer heeft, overeenkomt met wat de anderen minder hebben.

De volksvertegenwoordiger herinnert er ook aan dat de criteria in verband met de ADG meervoudig zijn en dat de verschillen in de toegekende bedragen dus niet het directe gevolg zijn van het vandaag besproken ontwerp, dat de impact des te groter is omdat het oorspronkelijke bedrag hoog was en dat de drempel effecten niet over het hoofd mogen worden gezien - waartegen hij zich destijds overigens verzette omdat ze ertoe leiden dat de proportionaliteit tussen de gemeenten voor bepaalde criteria wordt uitgewist, zelfs in die mate dat het Gewest niet meer tussenkomt (de volksvertegenwoordiger haalt het voorbeeld aan van gemeenten

M. Guy Vanhengel estime qu'il n'y a pas d'autre moyen de répondre à l'arrêt de la Cour constitutionnelle. Il faut effectivement veiller à ce qu'une base légale puisse assurer la DGC.

Le député s'interroge encore sur la corrélation entre les corrections des superficies et l'évolution des montants octroyés aux communes. Certaines augmentations mineures des superficies entraînent par exemple des diminutions conséquentes de la dotation.

L'orateur insiste également, de manière plus générale, sur l'importance de la stabilité et de la prévisibilité des recettes communales. Revenant sur le fonds de compensation fiscale, il rappelle que les recettes liées aux décimes additionnels sur les taxes de circulation dont bénéficient les communes sont en constante diminution du fait de la baisse de la pression automobile. Il importe donc de l'intégrer sans délai au fonds de compensation fiscale.

M. Emmanuel De Bock rappelle que la DGC est le principal outil de solidarité entre communes. Sans cette manne régionale, il n'y aurait sans doute pas de budget communal à l'équilibre. Représentant quelque 20 % en moyenne des budgets communaux, la DGC est un outil extrêmement important pour certaines municipalités, à peine 10 % du budget de recettes pour certaines communes mais jusqu'à plus de 40 % du budget pour d'autres.

Pour rappel, la DGC a, certes imparfaitement, été réformée en 2017. La manne globale de la DGC a alors été augmentée de sorte que les nouveaux équilibres puissent être neutralisés sans qu'aucune entité n'enregistre de perte. En d'autres termes, si certaines ont vu leur part relative diminuer et d'autres leur part relative augmenter, personne n'a perdu en valeur absolue, puisque l'on a augmenté de plusieurs dizaines de millions d'euros la dotation générale aux communes. Le mécanisme du triennat empêche par ailleurs que les pertes ou les gains ne soient immédiats mais plutôt lissés dans le temps, sachant que, dans une enveloppe fermée, ce que l'un a en plus correspond à ce que les autres ont en moins.

Le député rappelle également que les critères liés à la DGC sont multiples et que les différences constatées dans les montants octroyés ne résultent donc pas directement du projet discuté ce jour, que l'impact est en outre d'autant plus grand que le montant initial était important et qu'il ne faut pas négliger les effets de seuils - auxquels il s'était d'ailleurs opposé à l'époque du fait qu'ils conduisent à gommer la proportionnalité entre communes par rapport à certains critères, à un tel point que la Région n'intervient plus (le député cite l'exemple de communes qui, quoiqu'elles comptent une population pauvre, n'atteignent

die weliswaar een arme bevolking hebben, maar het kritieke percentage van bepaalde drempels niet halen, zodat fictief beschouwd wordt dat zij geen arme bevolking hebben, waardoor het aandeel van degene die de drempel van de wetgever overschrijden, nog verhoogt).

In dit opzicht is de volksvertegenwoordiger het eens met het standpunt van sommige van zijn collega's, namelijk dat alle ontvangsten moeten worden samengevoegd, met name de parkeerontvangsten en andere directe en indirecte ontvangsten (kantoorbelastingen...) en rekening gehouden moet worden met het reële gewicht van de PB en de OV, terwijl altijd meer belang en gewicht toegekend werden aan de ontvangsten uit de OV hoewel het aandeel van deze ontvangsten een kentering gekend heeft: de ontvangsten uit de OV overschrijden in hoge mate de ontvangsten uit de PB. De volksvertegenwoordiger vraagt ook rekening te houden met de door de gemeenten werkelijk gedragen uitgaven, om objectievere criteria vast te stellen.

De heer Fouad Ahidar sluit zich aan bij de woorden van zijn collega's en pleit ervoor middelen te vinden voor de gemeenten, die voor steeds grotere financiële uitdagingen komen te staan.

De heer Christophe De Beukelaer begrijpt dat men vandaag genoeg neemt met een antwoord op een wetgevingsprobleem zonder het fundamentele probleem van de ongelijke verdeling van de ADG tussen de gemeenten en de berekeningsmethode op te lossen.

Hij vraagt zich dan ook af waarom er nu geen nieuwe berekeningsmethode wordt voorgesteld en of deze kwestie aan de orde zal komen wanneer de aangekondigde hervorming van de financiering van de gemeenten wordt doorgevoerd.

De minister erkent dat de algemene dotatie aan de gemeenten een onderwerp is dat onvermijdelijk veel discussie en vergelijking tussen de lokale gemeenschappen oproept, vooral omdat zij allemaal de ambitie hebben om kwaliteitsdiensten te leveren.

De spreker, die terugkomt op de redenen waarom kleine correcties van de gemeentelijke oppervlakte tot een versterkt wiskundig effect leiden, legt uit dat de wetgever die de berekeningscriteria van de ordonnantie van 2017 heeft opgesteld, waarschijnlijk nooit heeft gedacht dat de oppervlaktes later zouden worden gewijzigd. Het blijkt echter dat de nauwkeurige schatting van Statbel op dit gebied recent verandering heeft gebracht. Aangezien een van de criteria die in 2017 werden gekozen als basis voor de berekening van de ADG nu juist de oppervlakte is, hebben de wijzigingen in de oppervlakte van de gemeenten onvermijdelijk gevolgen voor het aan elk van hen toegewezen deel van de ADG. Dat effect is echter niet lineair. Artikel 6 van de ordonnantie van 2017 bepaalt dat de verdeelsleutel wordt berekend naar

pas le taux critique de certains seuils au point de considérer fictivement qu'elles n'ont aucune population pauvre, augmentant encore plus la part de celles qui dépassent le seuil du législateur).

Le député rejoint sur ce point la position de certains de ces collègues, visant à globaliser l'ensemble des recettes, notamment les recettes en stationnement et autres recettes directes et indirectes (taxes bureaux...), mais aussi à tenir compte du poids réel de l'IPP et du PRI, quoiqu'on a toujours donné plus d'importance et de pondération aux recettes IPP par rapport aux recettes du précompte immobilier alors que le poids de ses recettes s'est inversé, les recettes du précompte immobilier dépassant de loin les recettes de l'IPP. Le député plaide également pour tenir compte des dépenses prises en charges réelles par les communes, pour établir des critères plus objectifs.

M. Fouad Ahidar se joint aux interventions de ses collègues et plaide pour que l'on trouve des moyens pour les communes dont les défis financiers ne cessent de croître.

M. Christophe De Beukelaer comprend qu'on se contente aujourd'hui de répondre à un problème légistique sans résoudre le problème de fond de l'inégalité de la répartition de la DGC entre communes et de la méthode de calcul.

Il s'interroge dès lors sur les raisons pour lesquelles une nouvelle méthode de calcul n'est pas proposée dès maintenant et se demande si la question sera bien sur la table au moment de la réforme annoncée du financement des communes.

Le ministre reconnaît que la dotation générale aux communes est un sujet qui engendre inévitablement de nombreux débats et de nombreuses comparaisons entre les collectivités locales, d'autant qu'elles ont toutes l'ambition de fournir des services de qualité.

L'orateur, revenant sur les raisons pour lesquelles de légères corrections en matière de superficie communale entraînent un effet mathématique amplifié, explique que le législateur à l'origine des critères de calcul fixés dans l'ordonnance de 2017 n'a sans doute jamais imaginé que les superficies seraient par la suite modifiées. Or, il se fait que l'estimation précise de Statbel a récemment changé les choses en la matière. En effet, puisque l'un des critères choisis en 2017 comme base du calcul de la DGC est précisément la superficie, le fait d'apporter des modifications à la superficie des communes entraîne inévitablement un effet sur la part de la DGC attribuée à chacune d'elles. Cet effet n'est toutefois pas linéaire. L'article 6 de l'ordonnance de 2017 dispose en effet que la clé de

rata van de gecorrigeerde bevolkingsdichtheid, waarop een gemeentelijke coëfficiënt wordt toegepast, onder andere afhankelijk van de gecorrigeerde oppervlakte (0,3 wanneer de oppervlakte minder bedraagt dan 1 vierkante kilometer, 0,5 wanneer de oppervlakte van de gemeente tussen 1 en 2 vierkante kilometer bedraagt, 1 wanneer de oppervlakte tussen 2 en 7 vierkante kilometer bedraagt, en 1,5 wanneer de oppervlakte gelijk is aan of hoger is dan 7 vierkante kilometer). De gemeente Koekelberg, waarvan de oppervlakte is toegenomen van 0,99 tot 1 vierkante kilometer, heeft haar gemeentelijke coëfficiënt dus zien stijgen van 0,3 tot 0,5. Andere gemeenten ondervinden daarentegen minder effecten, omdat hun coëfficiënten niet zijn gewijzigd als gevolg van de herziening van Statbel. Deze aanzienlijke effecten konden niet worden voorkomen, aangezien een wijziging van de coëfficiënten of spillen volgens de minister zou hebben geleid tot een wijziging van het gehele systeem voor de berekening van de ADG. Voorzichtigheid was dus geboden.

Los van het antwoord aan het Grondwettelijk Hof merkt de minister op dat de huidige mechanismen voor de verdeling van de begrotingen, subsidies en andere overdrachten van het Gewest naar de Brusselse gemeenten leiden tot ongelijkheden tussen de gemeenten. Het debat, dat een voorafgaande objectivering van de berekeningen vereist, zou begin januari 2022 kunnen worden geopend, met name op basis van twee studies van Brussel Plaatselijke Besturen, de ene over de financiële stromen naar de gemeenten ([focus 7 \(plaatselijke-besturen.brussels\)](#)), de andere over de per inwoner berekende inkomsten en uitgaven voor elke gemeente (nog te verschijnen). Verscheidene van de door sommige volksvertegenwoordigers aan de orde gestelde kwesties, zoals de « dode hand » of de belastingen, komen impliciet voor in de ontvangsten van de gemeenten.

Tot slot verklaart de minister dat het in dit stadium, gezien de begrotingscontext, niet de bedoeling van de regering is om de dotatie aan de gemeenten te verhogen, maar wel om na te denken over de wijze waarop deze verschillen op een zo objectief mogelijke manier kunnen worden teruggedrongen. Anderzijds mag een dergelijke hervorming niet tot gevolg hebben dat de voorspelbaarheid van de gemeentelijke ontvangsten wordt aangetast. In alle gemeenten overtreffen de begrotingseisen systematisch de middelen. De uitgaven moeten dus worden bijgestuurd door middel van een doordachte politieke keuze, met behoud van een zekere voorspelbaarheid op middellange termijn, maar ook door te zorgen voor minder ongelijkheden tussen de gemeenten, zodat alle Brusselaars gelijke kansen hebben om te genieten van de plaatselijke openbare diensten van goede kwaliteit.

De heer Vincent De Wolf is het niet eens met de heer Ahmed Mouhssin en zegt dat de aanwezigheid van plaatselijke mandatarissen in het Parlement in hoge mate bijdraagt tot de kwaliteit van het werk dat er wordt verricht.

répartition se calcule au prorata de la densité de population corrigée, affectée d'un coefficient communal dépendant, entre autres, de la superficie corrigée de la commune (0,3 si la superficie est de moins d'un kilomètre carré, 0,5 si la superficie de la commune se situe entre 1 et 2 kilomètres carrés, 1 si la superficie se situe entre 2 et 7 kilomètres carrés et 1,5 si cette superficie est égale ou supérieure à 7 kilomètres carrés). La commune de Koekelberg, qui a vu sa superficie agrandie de 0,99 à 1 kilomètre carré a donc vu son coefficient communal passer de 0,3 à 0,5. À l'inverse, d'autres communes subissent des effets moindres car leur coefficient n'a pas changé suite à la révision opérée par Statbel. Ces effets significatifs n'ont pu être empêchés dès lors qu'une modification des coefficients ou des pivots aurait, selon le ministre, mené à une modification affectant l'entièreté du système de calcul de la DGC. La prudence a donc été de mise.

Indépendamment de la réponse apportée à la Cour constitutionnelle, le ministre constate que les mécanismes actuels existants de distribution des budgets, subsides et autres transferts de la Région vers les communes bruxelloises aboutissent à des disparités entre les communes. Le débat, qui demande un travail d'objectivation préalable des calculs, pourra être ouvert dès le début du mois de janvier 2022, sur la base notamment de deux études réalisées par Bruxelles Pouvoirs Locaux, l'une sur les flux financiers vers les communes ([focus 7 fr \(pouvoirs-locaux.brussels\)](#)), l'autre sur les recettes et dépenses calculées par habitant pour chaque commune (à paraître). Plusieurs des enjeux évoqués par certains députés, comme la mainmorte ou la fiscalité apparaissent, implicitement au sein des recettes des communes.

Le ministre explique enfin qu'il n'est à ce stade pas dans les intentions du gouvernement, au vu du contexte budgétaire, d'augmenter la dotation aux communes mais plutôt de réfléchir à la manière dont ces disparités pourraient être réduites de la manière la plus objective possible. En revanche, il ne faudrait pas qu'une telle réforme ait pour effet de bouleverser la prévisibilité des recettes communales. Dans toutes les communes, la demande budgétaire dépasse systématiquement les moyens. Les dépenses doivent donc être ajustées via un choix politique raisonnable tout en maintenant une certaine prévisibilité à moyen terme, mais aussi en assurant une disparité moindre entre les communes, de sorte que tous les citoyens bruxellois disposent d'une chance égale de bénéficier de services publics locaux de qualité.

M. Vincent De Wolf, en désaccord avec M. Ahmed Mouhssin, estime que la présence de mandataires locaux au sein du Parlement contribue largement à la qualité des travaux qui y sont menés.

De volksvertegenwoordiger betreurt vervolgens dat hij geen antwoord heeft gekregen over de kwestie van de dode hand. Hij voegt eraan toe dat hoewel hij het eens is met de hervorming van de dotatiemechanismen en de bestrijding van de drempel-effecten, hij vreest dat de keuze van de criteria vooral een krachtmeting is.

Verwijzend naar de in zijn eerste uiteenzetting genoemde studie, pleit de spreker er opnieuw voor dat de minister bij de berekening van de dotaties, in geval van een hervorming, rekening zou houden met de teruggaven uit de dode hand en met alle geldstromen, met inbegrip van de intergemeentelijke geldstromen. Terwijl sommige gemeenten, en met name de Brusselse gemeenten van de « eerste kroon », veel diensten verlenen aan andere, is het omgekeerde niet altijd het geval.

De heer Vincent De Wolf verklaart dat de MR-fractie zich weliswaar van stemming wilde onthouden, maar uiteindelijk toch tegen zou stemmen, omdat zij het ontwerp van ordonnantie nog steeds als een bron van manifest onrecht beschouwt.

De heer Mathias Vanden Borre vreest dat de juridische problemen die het Grondwettelijk Hof aan de orde heeft gesteld, onopgelost blijven, omdat de criteria zijns inziens niet voldoende zijn gedefinieerd. De enige reden om dit ontwerp van ordonnantie aan te nemen is dat het Gewest voor een muur staat, waardoor de financiering van de gemeenten in gevaar komt. Het probleem is echter niet nieuw; zoals in andere gevallen waaraan meer bekendheid is gegeven, is de hoogdringendheid alleen te wijten aan de inactiviteit van de regering.

Vervolgens wijst hij erop, zoals verscheidene van zijn collega's reeds hadden benadrukt, dat de kern van de zaak de garantie is dat alle Brusselaars toegang hebben tot dezelfde kwalitatieve openbare diensten, ongeacht hun woonplaats.

Tot slot pleit de spreker die de door de minister genoemde studies eveneens onontbeerlijk acht voor de structurering van de besprekingen in de commissie, ervoor om het debat over de financiering van de gemeenten zo spoedig mogelijk te koppelen aan het debat over de staten-generaal van de plaatselijke besturen, die eveneens onder zijn bevoegdheid vallen.

Ook de heer Marc-Jean Ghysseels is van mening dat de aanwezigheid van plaatselijke mandatarissen in het Parlement een aanzienlijke verrijking van de debatten betekent.

De volksvertegenwoordiger herinnert er ook aan dat de bespreking van vandaag geen ander doel heeft dan de ordonnantie van 2017 juridisch glad te strijken als reactie

Le député regrette ensuite de ne pas avoir obtenu de réponse relative à la problématique de la mainmorte. Il ajoute que, bien qu'il soit d'accord avec le fait de réformer les mécanismes de dotation et de lutter contre les effets de seuil, il craint que le choix des critères relève surtout de l'épreuve de force.

Se référant à l'étude évoquée lors de sa première intervention, l'orateur plaide encore pour que le ministre intègre au calcul des dotations, si une réforme venait à être adoptée, les restitutions de mainmorte ainsi que l'ensemble des flux financiers, en ce compris les flux financiers intercommunaux. En effet, tandis que certaines communes, et particulièrement les communes bruxelloises dites « de la première couronne », rendent de nombreux services aux autres, la réciproque n'est pas toujours vraie.

M. Vincent De Wolf déclare que, bien que l'intention du groupe MR fût de s'abstenir, il votera finalement contre dès lors qu'il continue à percevoir dans le projet d'ordonnance une source d'injustice manifeste.

M. Mathias Vanden Borre craint que les problèmes juridiques soulevés par la Cour constitutionnelle ne soient toujours pas résolus, les critères n'étant à son sens pas suffisamment définis. La seule raison d'adopter ce projet d'ordonnance résulte du fait que la Région se trouve face à un mur, mettant en péril le financement des communes. Or, le problème n'est pas nouveau; comme dans d'autres dossiers plus médiatisés, l'urgence n'est née que de l'inaction du gouvernement.

Le député relève ensuite, ainsi que l'ont souligné plusieurs de ses collègues, que le cœur de l'affaire touche à la garantie que l'ensemble de la population bruxelloise dispose de services publics de la même qualité, indépendamment de son lieu de résidence.

Enfin, l'orateur, qui estime également les études évoquées par le ministre indispensables à la structuration des discussions en commission, plaide pour que le débat sur le financement des communes soit au plus tôt couplé aux états généraux des pouvoirs locaux, qui relèvent également de ses responsabilités.

M. Marc-Jean Ghysseels estime aussi que la présence de mandataires communaux au sein du Parlement enrichit considérablement les débats.

Le député rappelle par ailleurs que la discussion de ce jour n'a d'autre objet qu'un lissage juridique de l'ordonnance de 2017, en réponse à un arrêt de la Cour constitutionnelle

op een arrest van het Grondwettelijk Hof, en hoewel een meer algemene hervorming van de dotaties deel uitmaakt van de regeringsverklaring roept hij op tot meer stabiliteit op dit gebied.

De heer Ahmed Mouhssin betwist niet dat het nuttig is dat het Parlement voormalige plaatselijke mandatarissen onder zijn leden telt, maar herhaalt dat hij tegen cumulatie is. Hij vraagt zich ook af welke gevolgen het ontwerp van ordonnantie zal hebben voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en wil graag met betrekking tot de OCMW's tabellen verkrijgen zoals de tabellen die eerder met betrekking tot de gemeenten zijn voorgelegd. Tot slot betreurt hij het dat de oppositie nooit een voorstel betreffende de financiering van de gemeenten heeft ingediend, dat het debat toch zou kunnen aanwakkeren.

De heer Guy Vanhengel dankt de minister voor zijn uitleg, die hem in staat stelt te begrijpen waar de aanzienlijke wijzigingen in de dotatie van bepaalde gemeenten vandaan komen. De volksvertegenwoordiger pleit er nog steeds voor de extra decimalen op de verkeersbelasting op te nemen in het fiscale compensatiefonds, zoals dat ook is gebeurd voor de belasting op toerisme.

De heer Emmanuel De Bock betreurt ook dat sommige gemeenten dankzij de drempel-effecten een veel hoger bedrag ontvangen dan waar ze anders recht op zouden hebben.

De volksvertegenwoordiger beklemtoont dat de stromen tussen de gemeenten moeten worden geobjectiveerd en pleit ervoor dat de analyse verder gaat dan de cijfers, aangezien de houding van de gemeenten van grote invloed is op de middelen van de anderen. Zo leidt het feit dat een gemeente geen gemeentelijk onderwijs organiseert tot een grotere financiële behoefte in de aangrenzende gemeenten, om dit tekort op te vangen en de druk te verlichten op deze aangrenzende gemeenten op het vlak van de behoefte aan schoolinfrastructuur. Bovendien hangt de belastinggrondslag van een gemeente niet alleen af van de armoede van haar bevolking, maar ook van het aandeel van de burgers dat aan haar belastinginkomsten bijdraagt. Dit doet de vraag rijzen naar de billijkheid van de belasting, gezien het feit dat bepaalde categorieën in België zijn vrijgesteld (bepaalde bijzondere stelsels, Europese ambtenaren), en een dalende tendens (toename van de armoede, relatieve vergrijzing), naast de dynamische groei van de bevolking.

Naast de twee bovengenoemde studies wijst de spreker op de noodzaak van een evaluatie van het overheidsbeleid van de gemeenten ten aanzien van deze stromen tussen de gemeenten en het Gewest. Heeft de jaarlijkse overdracht van ongeveer 700 miljoen euro van het Gewest naar de gemeenten enig effect op de doeltreffendheid van het gevoerde beleid, in de mate dat het de ongelijkheden tussen de gemeenten concreet bestrijdt? Men kan zich afvragen

et, bien qu'une réforme plus globale sur les dotations fasse partie de la déclaration du Gouvernement, plaide pour une plus grande stabilité en la matière.

M. Ahmed Mouhssin ne conteste pas l'utilité pour le Parlement de compter parmi ses membres d'anciens mandataires locaux mais répète son opposition au cumul. Il s'interroge également sur l'impact du projet d'ordonnance sur la Commission communautaire commune et souhaite obtenir, à propos des CPAS, des tableaux similaires à ceux présentés plus tôt concernant les communes. Il regrette enfin qu'aucune proposition de l'opposition relative au financement des communes n'ait jamais été déposée qui pourtant pourrait alimenter le débat.

M. Guy Vanhengel remercie le ministre pour ses explications, lesquelles lui ont permis de comprendre d'où venaient les modifications importantes observées dans la dotation de certaines communes. Le député plaide encore pour l'intégration des décimes additionnels sur la taxe de circulation au fonds de compensation fiscale, comme cela a été fait pour la taxe sur le tourisme.

M. Emmanuel De Bock regrette encore que les effets de seuil permettent à certaines communes de bénéficier d'un montant beaucoup plus élevé que ce à quoi elles pourraient autrement prétendre.

Soulignant la nécessité d'objectiver aussi les flux entre les communes, le député plaide en outre pour que l'analyse aille au-delà des chiffres, tant l'attitude des communes a un impact significatif sur les moyens des autres. À titre d'exemple, le fait qu'une commune n'organise pas l'enseignement communal engendre un besoin financier plus important dans le chef des communes avoisinantes pour pallier à ce manque et réduire la pression qui s'exerce sur ces communes voisines en termes de demandes d'infrastructures scolaires. Par ailleurs, l'assiette fiscale d'une commune n'est pas uniquement fonction de la pauvreté de sa population mais résulte aussi de la proportion de citoyens qui contribuent à ses recettes fiscales. Cela pose la question de l'équité de l'impôt, sachant que certaines catégories en sont exonérées en Belgique (certains régimes spéciaux, fonctionnaires européens) et vu l'évolution à la baisse (augmentation de la pauvreté, vieillissement relatif), à côté de la croissance dynamique de la population.

Outre les deux études évoquées plus haut, l'orateur insiste sur la nécessité d'une évaluation des politiques publiques des communes par rapport à ces flux entre les communes et la Région. Le transfert annuel de quelque 700 millions d'euros de la Région aux communes a-t-il des effets sur l'efficacité des politiques menées, au point de lutter concrètement contre les disparités entre les communes? On peut d'ailleurs se demander pourquoi,

waarom, terwijl de gemiddelde inkomenskloof tussen de inwoners van de negentien gemeenten kleiner wordt, de solidariteitskloof groter wordt en in de afgelopen vijftien jaar is verdubbeld.

De spreker is van mening dat deze studies zouden moeten leiden tot een onpartijdige politieke analyse van de vraag hoe de verschillende sociale vraagstukken zo billijk mogelijk kunnen worden aangepakt, zodat de verschillen binnen de bevolking van het Gewest niet toenemen, niet alleen op het vlak van de ontwikkeling van de belastingopbrengsten van bepaalde gemeenten, maar ook wat betreft de herverdeling van deze opbrengsten. Dit is echter een kwestie die veel verder gaat dan de dotatie aan de gemeenten.

De heer Ridouane Chahid dringt er, ter ondersteuning van de opmerkingen van de heren Guy Vanhengel en Emmanuel De Bock, op aan dat de volgende discussie over de dotatie aan de gemeenten een algemene denkoefening over de ongelijkheden tussen de gemeenten zou omvatten, maar herinnert eraan dat de gemeenten zelf verschillende socio-economische realiteiten hebben.

De minister nodigt de heer Vincent De Wolf uit om de kwestie van de dode hand aan de orde te stellen via een schriftelijke vraag.

Vervolgens voegt de spreker eraan toe dat de niet-lineariteit van de resultaten in termen van de algemene dotatie nog werd versterkt door de afvlakkingseffecten waarin de in 2017 aangenomen ordonnantie voorziet.

Wat betreft de gevolgen van het ontwerp van ordonnantie dat besproken werd over de aangelegenheden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, legt de minister uit dat deze zeer positieve – en onverwachte – gevolgen heeft voor de OCMW's.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 3, bij 2 onthoudingen.

Artikel 2

In het ontworpen artikel 2, 7°, dienen de volgende technische verbeteringen te worden aangebracht :

alors que l'écart de revenus moyens entre les habitants des dix-neuf communes se réduit, l'écart de solidarité augmente et a doublé ces vingt-cinq dernières années.

L'intervenant estime que lesdites études devraient mener à une analyse politique impartiale sur la manière de répondre à différents enjeux sociaux le plus équitablement possible, de sorte à ne pas accroître les disparités au sein de la population de la Région, non seulement du point de vue de l'évolution des recettes fiscales de certaines communes mais aussi de la redistribution de ces recettes. Il s'agit là toutefois d'un enjeu qui dépasse amplement celui de la dotation aux communes.

M. Ridouane Chahid insiste, soutenant les propos tenus par M. Guy Vanhengel et M. Emmanuel De Bock, pour que la prochaine discussion sur la dotation des communes engage une réflexion globale sur les disparités entre communes mais rappelle que les communes elles-mêmes connaissent en leur sein des réalités socioéconomiques différentes.

Le ministre invite M. Vincent De Wolf à évoquer la question de la mainmorte via une question écrite.

L'intervenant ajoute ensuite que la non-linéarité des résultats en termes de dotation générale est encore renforcée par les effets de lissage prévus par l'ordonnance adoptée en 2017.

Concernant l'impact du projet d'ordonnance discuté sur les matières relevant de la Commission communautaire commune, le ministre explique qu'il produit des effets très positifs – et inattendus – sur les CPAS.

III. Discussion des articles et votes

Article 1er

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté par 10 voix contre 3 et 2 abstentions.

Article 2

L'article 2, 7°, en projet, appelle les corrections techniques suivantes :

- 1° in het eerste lid, het woord « *enerzijds*, » schrappen tussen de woorden « *Gecorrigeerde oppervlakte*: » en de woorden « *de oppervlakte* », het woord « *van* » invoegen tussen de woorden « *na aftrek* » en het woord « *enerzijds* » en de woorden « *van de oppervlakte* » schrappen tussen de woorden « *de oppervlakte* » en de woorden « *van de statistische sectoren* »;
- 2° in de Franse tekst van het eerste lid, het komma schrappen tussen de woorden « *annexe 1)* » en de woorden « *et d'autre part* »;
- 3° in de Franse tekst van het eerste lid, eerste streepje, een komma invoegen tussen de woorden « *à 702)* » en de woorden »;
- 4° in het tweede lid, de eenheid « *km2* » vervangen door de woorden « *vierkante kilometer* »;
- 5° in de Nederlandse tekst van de tabel bij het tweede lid, het woord « *Auderghem* » vervangen door het woord « *Oudergem* », het woord « *Berchem-Sainte-Agathe* » door het woord « *Sint-Agatha-Berchem* », het woord « *Bruxelles* » door het woord « *Brussel* », het woord « *Forest* » door het woord « *Vorst* », het woord « *Ixelles* » door het woord « *Elsene* », het woord « *Molenbeek-Saint-Jean* » door het woord « *Sint-Jans-Molenbeek* », het woord « *Saint-Gilles* » door het woord « *Sint-Gillis* », het woord « *Saint-Josse-ten-Noode* » door het woord « *Sint-Joost-Ten-Noode* », het woord « *Schaerbeek* » door het woord « *Schaarbeek* », het woord « *Uccle* » door het woord « *Ukkel* », het woord « *Watermael-Boitsfort* » door het woord « *Watermaal-Bosvoorde* », het woord « *Woluwe-Saint-Lambert* » door het woord « *Sint-Lambrechts-Woluwe* » en het woord « *Woluwe-Saint-Pierre* » door het woord « *Sint-Pieters-Woluwe* ».

Stemming

Artikel 2, aldus technisch verbeterd, wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 3, bij 2 onthoudingen.

Artikel 3

In dit artikel dienen de volgende technische verbeteringen te worden aangebracht »;

- 1° het cijfer « *1* » tussen het woord « *bijlage* » en het woord « *vervangen* » vervangen door het cijfer « *1* »;
- 2° het woord « *gezamenlijke* » invoegen tussen de woorden « *bij deze* » en het woord « *ordonnantie* ».

Stemming

Artikel 3, aldus technisch verbeterd, wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 3, bij 2 onthoudingen.

Artikel 4

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

- 1° dans l'alinéa 1er, supprimer les mots « *d'une part*, » entre les mots « *Superficie corrigée*: » et les mots « *la superficie* »;
- 2° dans le texte français de l'alinéa 1er, supprimer la virgule entre les mots « *annexe 1)* » et les mots « *et d'autre part* »;
- 3° dans le texte français de l'alinéa 1er, 1er tiret, insérer une virgule entre les mots « *à 702)* » et les mots « *soit les secteurs* »;
- 4° dans l'alinéa 2, remplacer l'unité « *km2* » par les mots « *kilomètres carrés* »;
- 5° dans le texte néerlandais du tableau de l'alinéa 2, remplacer le mot « *Auderghem* » par le mot « *Oudergem* », le mot « *Berchem-Sainte-Agathe* » par le mot « *Sint-Agatha-Berchem* », le mot « *Bruxelles* » par le mot « *Brussel* », le mot « *Forest* » par le mot « *Vorst* », le mot « *Ixelles* » par le mot « *Elsene* », le mot « *Molenbeek-Saint-Jean* » par le mot « *Sint-Jans-Molenbeek* », le mot « *Saint-Gilles* » par le mot « *Sint-Gillis* », le mot « *Saint-Josse-ten-Noode* » par le mot « *Sint-Joost-Ten-Noode* », le mot « *Schaerbeek* » par le mot « *Schaarbeek* », le mot « *Uccle* » par le mot « *Ukkel* », le mot « *Watermael-Boitsfort* » par le mot « *Watermaal-Bosvoorde* », le mot « *Woluwe-Saint-Lambert* » par le mot « *Sint-Lambrechts-Woluwe* » et le mot « *Woluwe-Saint-Pierre* » par le mot « *Sint-Pieters-Woluwe* ».

Vote

L'article 2, tel que corrigé techniquement, est adopté par 10 voix contre 3 et 2 abstentions.

Article 3

Cet article appelle les corrections techniques suivantes :

- 1° remplacer le chiffre « *1* » entre les mots « *l'annexe* » et les mots « *est remplacée* » par le mot « *1e* »;
- 2° compléter l'article par le mot « *conjointe* ».

Vote

L'article 3, tel que corrigé techniquement, est adopté par 10 voix contre 3 et 2 abstentions.

Article 4

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Stemming

Artikel 4 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 3, bij 2 onthoudingen.

De voorzitter verantwoordt zijn onthouding, hij van mening is dat de tekst komt op een moment dat de gemeenten met steeds grotere moeilijkheden te kampen hebben en onvoldoende steun hebben gekregen tijdens de gezondheids crisis.

De minister herinnert eraan dat de begroting voor de plaatselijke besturen in 2022 met een nooit eerder geziene 100 miljoen euro zal worden verhoogd.

IV. Stemming over het geheel van het ontwerp van ordonnantie

Het ontwerp van gezamenlijke ordonnantie zoals technisch gecorrigeerd, wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 3, bij 2 onthoudingen, dat wil zeggen 6 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen in de Franse taalgroep en 4 stemmen tegen 1 in de Nederlandse taalgroep.

– *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De Rapporteur,

Emmanuel DE BOCK

De Voorzitter,

Rachid MADRANE

Vote

L'article 4 est adopté par 10 voix contre 3 et 2 abstentions.

Le Président justifie son abstention, considérant que le texte arrive à un moment où les difficultés auxquelles sont confrontées les communes s'accroissent et estimant qu'elles n'ont pas été suffisamment soutenues pendant la crise sanitaire.

Le ministre rappelle que le budget dédié aux pouvoirs locaux augmentera de manière inédite de 100 millions d'euros en 2022.

IV. Vote sur l'ensemble du projet d'ordonnance

L'ensemble du projet d'ordonnance conjointe, tel que corrigé techniquement, est adopté par 10 voix contre 3 et 2 abstentions, soit 6 voix contre 2 et 2 abstentions dans le groupe linguistique français et 4 voix contre 1 dans le groupe linguistique néerlandais.

– *Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction de rapport.*

Le Rapporteur,

Emmanuel DE BOCK

Le Président,

Rachid MADRANE

V. Bijlagen

Bijlage 1 Gecorrigeerde oppervlaktes

Oppervlakte (ha)	2021	2022	verschillen
Anderlecht	1.774	1.791	16,7926
Oudergem	903	897	-6,1412
Sint-Agatha-Berchem	295	295	-0,1795
Brussel	3.261	3.308	46,9795
Etterbeek	315	318	2,6024
Evere	502	513	11,0486
Vorst	625	630	5,588
Ganshoren	246	243	-2,151
Elsene	634	641	6,1919
Jette	504	519	14,5701
Koekelberg	117	119	1,5227
Sint-Jans-Molenbeek	589	601	11,3822
Sint-Gillis	252	253	0,2229
Sint-Josse-ten-Noode	114	118	3,4889
Schaerbeek	814	790	-24,1954
Ukkel	2.291	2.287	-4,4726
Watermaal-Bosvoorde	1.293	1.298	4,3919
Sint-Lambrechts-Woluwe	722	730	7,2157
Sint-Pieters-Woluwe	885	894	8,8989
19 communes	16.138	16.242	103,7566

V. Annexes

Annexe 1 Superficies corrigées

Superficie (ha)	2021	2022	Écarts
Anderlecht	1.774	1.791	16,7926
Auderghem	903	897	-6,1412
Berchem-Sainte-Agathe	295	295	-0,1795
Bruxelles	3.261	3.308	46,9795
Etterbeek	315	318	2,6024
Evere	502	513	11,0486
Forest	625	630	5,588
Ganshoren	246	243	-2,151
Ixelles	634	641	6,1919
Jette	504	519	14,5701
Koekelberg	117	119	1,5227
Molenbeek-St-Jean	589	601	11,3822
Saint-Gilles	252	253	0,2229
St-Joost-ten-Node	114	118	3,4889
Schaerbeek	814	790	-24,1954
Uccle	2.291	2.287	-4,4726
Watermael-Boitsfort	1.293	1.298	4,3919
Woluwe-Saint-Lambert	722	730	7,2157
Woluwe-Saint-Pierre	885	894	8,8989
19 gemeenten	16.138	16.242	103,7566

Bijlage 2
Effect van de gecorrigeerde
oppervlaktes op de ADG

Annexe 2
Impact des superficies
corrigées sur la DGC

	2022 volgens ordonnantie van 2017 — 2022 selon ordonnance de 2017	Impact voorgestelde wijzigingen — Impact modif. proposées	Impact actualisering van de oppervlakten — Impact actualisation des superficies	2022 eindresultaat — 2022 final
Anderlecht	48.437.016	-	20.998	48.458.014
Oudergem / Auderghem	4.439.692	-	1.925	4.441.616
Sint-Agatha-Berchem / Berchem-Sainte-Agathe	6.499.182	-	2.818	6.502.000
Brussel / Bruxelles	49.402.587	-	21.417	49.424.004
Etterbeek	17.181.016	-	- 172.608	17.008.408
Evere	12.175.888	-	5.278	12.181.166
Vorst / Forest	22.524.382	-	9.765	22.534.147
Ganshoren /	8.144.564	-	3.531	8.148.095
Elsene / Ixelles	22.610.480	-	- 157.027	22.453.453
Jette	19.681.762	-	- 246.088	19.435.675
Koekelberg	10.618.101	-	429.511	11.047.613
Sint-Jans-Molenbeek / Molenbeek-Saint-Jean	54.745.747	-	23.733	54.769.480
Sint-Gillis / Saint-Gilles	25.169.845	-	10.912	25.180.757
Sint-Joost-ten-Noode / Saint-Josse-ten-Noode	15.851.334	-	6.872	15.858.206
Schaarbeek / Schaerbeek	63.138.081	-	27.371	63.165.452
Ukkel / Uccle	10.762.448	-	4.666	10.767.113
Watermaal-Bosvoorde / Watermael-Boitsfort	3.873.327	-	1.679	3.875.006
Sint-Lambrechts-Woluwe / Woluwe-Saint-Lambert	7.541.332	-	3.269	7.544.601
Sint-Pieters-Woluwe / Woluwe-Saint-Pierre	4.561.635	-	1.978	4.563.613
19 gemeenten / 19 Communes	407.358.420	-	0	407.358.420